

Svensk Turism AB

SVENSK TURISM AB

Box 3546

103 69 Stockholm

REMISSYTTRANDE

2025-10-16

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

LI2025/01130

Yttrande över Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet

Svensk Turism AB har tagit del av rapporten Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet och lämnar remissyttrande enligt nedan.

Inledning

Turism stärker Sveriges varumärke och attraktivitet som land. Det gagnar investeringar, export och attraherande av kompetens. Lokalt skapar turism attraktiva platser för boende, besökare och företag och sysselsätter hundratusentals personer i en rad olika branscher och yrken. Under 2023 uppgick turismkonsumtionen till 419 miljarder kronor varav 126 miljarder kom från utländska besökares konsumtion i Sverige - det motsvarar värdet av Sveriges export av livsmedel, drycker och metallmalmer¹.

Med rätt förutsättningar kan turismens betydelse för landet stärkas. Snabba, bekväma och hållbara transporter är faktorer som är avgörande för den svenska turismens konkurrenskraft. Arlanda utgör en viktig port in i landet för internationella besökare och en viktig knutpunkt för inrikesflyget och för nationella och internationella besökares möjlighet att nå alla delar av Sverige. Att utveckla Arlanda till en välfungerande multimodal bytespunkt för flera trafikslag är avgörande för flygplatsens konkurrenskraft och för turismens och besöksnäringens fortsatta utveckling. Svensk Turism lyfter några delar av särskilt stor vikt för turism och besöksnäring nedan.

Synpunkter på rapporten

Övergripande

Stärkt tillgänglighet till Arlanda för alla transportslag

Svensk Turism delar utredningens uppfattning om att stärkt kapacitet och bättre tillgänglighet till och från Arlanda är avgörande för flygplatsens konkurrenskraft. Arlanda utgör ett viktigt nav i transportsystemet och besökarnas möjlighet att enkelt kunna fortsätta sin resa med tåg, buss, flyg, bil eller taxi har stor betydelse för turism och besöksnäring. Turismen är med andra ord beroende av ett fungerande och sammanhållet transportsystem för alla trafikslag och vi vill betona vikten av att samtliga transportsätt till och från Arlanda behandlas likvärdigt och inte ställs emot varandra så att god redundans, flexibilitet och tillgänglighet kan säkerställas.

Turism - en del av näringspolitiken

Då utredningens utgångspunkt bland annat är de näringspolitiska målen vill Svensk Turism understryka att turism och besöksnäring omfattas av dessa mål sedan det turismpolitiska målet avskaffades. Även om detta kan verka självklart tenderar det att glömmas bort vid beslut och

¹ [Inkvartering Resor och besök Turismräkenskaper - Översikt](#)

Svensk Turism AB

prioriteringar för transportinfrastruktur kopplat till näringslivets utveckling. Beslut som förbättrar tillgängligheten till och från Arlanda gynnar naturligtvis turismen oavsett, men vi vill ändå framhålla vikten av ökad medvetenhet om besökarperspektivet då turism och besöksnäring starkt bidrar till Sveriges ekonomi.

Flygplats och luftfart

Förbättrade angöringsfunktioner för vägtransporter

Svensk Turism instämmer i vikten av att förbättra angöringsfunktionerna för vägtransporter på Arlanda och i att förbättringarna måste tidigareläggas. Detta är en central fråga för bland annat busstrafikens attraktivitet. En fungerande busstrafik är en viktig pusselbit för att nå målsättningen om ökat kollektivt resande till och från Arlanda men också för gruppresor. Exempelvis riskerar krångliga och tidskrävande bussresor mellan Arlanda och Stockholms kryssningsterminaler att begränsa Sveriges attraktivitet som start- och slutdestination för kryssningsresor. Detta kan i förlängningen innebära att resenärer väljer alternativa hamnar och Sverige tappar turister och intäkter till andra destinationer i Östersjön. Den nuvarande lösningen där busstrafiken inte får angöra terminal 5 skapar stora problem både med bussangöring som inte räcker till, för få hållplatslägen och för lång gångsträcka för resenärer från busshållplatsen till/från terminal 5. För att fler ska kunna och vilja välja buss till och från Arlanda och buss ska bli en självklar del av flygplatsens totala tillgänglighetssystem måste busstrafiken ges terminalnära angöring.

Även åtgärder som underlättar användandet av hyrbil och som utvecklar taxiverksamheten vid Arlanda till enkla, trygga och klimatsmarta alternativ välkomnas. Alla smidiga övergångar mellan olika trafikslag är viktiga för helhetsupplevelsen av resan till, från och inom Sverige och då spelar flygplatsens utformning och placering av kundtjänst för hyrbil och av taxiyta i förhållande till terminalutgångarna stor roll.

Förbättrad information och sammanhållet biljettsystem för ökat kollektivt resande

Förslagen om bättre marknadsföring och information om utbud och resmöjligheter med kollektivtrafiken till och från Arlanda och ett mer sammanhållet biljettsystem över länsgränserna är bra. I detta arbete blir det viktigt att internationella besökares behov av information och tydlighet tillgodoses.

Kortare ledtider på flygplatsen

Svensk Turism stödjer förslag för minskade ledtider både inne på flygplatsen samt mellan terminal och marktransport. Förslag om moderniserad gränskontroll, närmare uppställningsplatser och tydligare samarbeten mellan flygplatsens olika aktörer för att korta ledtiderna välkomnas. Detta kan bidra till att flygplatsen upplevs som attraktiv både för passagerare och flygbolag vilket är viktigt i arbetet med att öka antalet internationella direktlinjer och Arlandas attraktivitet som transferflygplats.

Samverkan mellan flygplatsaktörer för ett bättre värdskap på Arlanda

Arlandas värdskap är centralt för besökarnas uppfattning om Sverige. Här får många internationella besökare sitt första möte med Sverige och det svenska värdskapet samtidigt som nationella besökares intryck av huvudstadsregionen börjar och slutar här. Att verka för ett gott värdskap och en attraktiv helhetsupplevelse är därför en viktig del i utvecklingen av Arlanda. Sverige behöver inte bara utveckla en effektiv flygplats utan även en attraktiv helhetsupplevelse för resenärerna. En

Svensk Turism AB

flygplats med ett gott bemötande i alla led, med marknadsmässiga priser på mat, shopping, boende och transport, anpassade öppettider efter ankomst – och avresetider, fungerande bagageservice mellan olika terminaler, enkel navigering mellan flygplatsens olika områden och tjänster med mera bidrar till det samlade intrycket.

Svensk Turism välkomnar förslaget om ökat samarbete mellan flygplatsens olika aktörer och framtagandet av en tydlig vision för flygplatsens utveckling - ett arbete där ovan aspekter blir viktiga utgångspunkter.

Omställning till fossilfrihet

Turism bygger på förflyttning och klimatsmarta transporter är därför avgörande för en miljömässigt hållbar turism. Flygets omställning är en central del i detta arbete. Genom flygbranschens egna ambitiösa målsättning samt internationella och europeiska styrmedel ökar efterfrågan på fossilfria flygbränslen. Det är därför viktigt att skapa goda förutsättningar för storskalig svensk produktion av hållbara drivmedel. Svensk Turism välkomnar därför regeringens bokstavsutredning som ska analysera hur tillgången till fossilfria och koldioxidsnåla drivmedel kan främjas. På sikt ser vi även växande möjligheter till elektrifiering av flyget som kan bana väg för en ny typ av hållbart resande tack vare fortsatt teknikutveckling och innovation inom transportområdet.

Även tillräcklig kapacitet för elladdning av bilar vid Swedavias parkeringar, taxi, hyrbil och tunga fordon som till exempel buss blir viktigt för dessa transportslags möjlighet att bidra till omställningen.

Fler internationella direktlinjer

Internationella direktlinjer är av stor vikt för Arlandas möjlighet att utvecklas till det nav för flygtrafiken som eftersträvas. Ökat inresande till Sverige är centralt för turismens och besöksnäringens utveckling i hela Sverige och ett aktivt arbete för att attrahera fler internationella direktlinjer är därför nödvändigt. Direktlinjerna är inte minst viktiga för att erbjuda en smidig resa utan byten vilket vi vet är en betydande faktor för besökare/turister vid val av resmål. Regeringens satsning om 10 miljoner kronor i budgetpropositionen 2026 för att möjliggöra och underlätta etablering av direktlinjer är därför välkommet.

Åtgärder inom järnvägssystemet

Kapacitetsförstärkningar runt och på Arlanda

Svensk Turism välkomnar utredningens förslag om vidmakthållande och kapacitetsförstärkningar i området kring Arlanda för att förstärka kapaciteten och öka tillgängligheten. Precis som utredningen konstaterar är det av största vikt att hitta och välja de metoder för genomförande av arbetet som ger så liten negativ påverkan som möjligt på resandet så att tillgängligheten till och från Arlanda inte försämras. Svensk Turism välkomnar också åtgärder kopplat till plattformskapacitet/ plattformsutformning och signalåtgärder vid Arlanda Central som ett led i att öka kapaciteten. I arbetet med att öka kapaciteten blir det också viktigt att väga in framtida ökning i den långväga tågtrafiken till/från norra Sverige allt eftersom Nya Ostkustbanan, Norrbottenbanan och hastighetshöjningen på Botniabanan färdigställs.

Svensk Turism AB

Förändrade förutsättningar för Arlandabanan

Vidare blir det viktigt att säkerställa att trafikeringen till och från Arlanda konkurrerar på lika villkor oavsett om den sker på järnväg eller väg så att subventionerad trafik inte riskerar att slå ut kommersiell trafik. När trafik kan drivas kommersiellt är det angeläget att detta provas öppet och transparent i förhållande till upphandlad trafik. På så sätt främjas sund konkurrens, effektiv användning av skattemedel och infrastruktur samt attraktiva resealternativ.

Svensk Turism instämmer i utredningens uppfattning att järnvägssystemet behöver nyttjas mer effektivt och att förutsättningarna för Arlandabanan behöver förändras. Därför välkomnas förslaget att utse en förhandlingsperson med uppdrag att analysera utredningens förslag och förhandla med A-Train i syfte att förbättra förutsättningarna för trafikeringen på Arlandabanan. Svensk Turism instämmer också i vikten av att säkerställa att sådana förändringar åtföljs av ökad trafikering på linjen så att turtätheten inte riskerar att försämrats utan snarare förbättras i samband med att förändringarna realiseras.

Utgångspunkten för arbetet framöver med att förbättra tillgängligheten till och från Arlanda bör vara att Arlanda öppnas upp för fler aktörer, ökad hållbarhet och kostnadseffektiva och proportionerliga angöringskostnader för samtliga trafikslag samt att åtgärder som vidtas framöver är konkurrensneutrala och samhällsekonomiskt goda ur ett samlat transportslagsövergripande perspektiv.

Förbättrat utbud av järnvägstrafiken

Förslaget om att lägga tågtrafik från södra och västra Sverige så att de angör Arlanda Central och har Uppsala Central som slutstation istället för Stockholm Central är bra ur ett turistiskt perspektiv. En resa till Sverige och vidare till slutdestinationen innebär många gånger nyttjande av fler olika transportslag och därmed fler byten – att få bort ett byte skulle avsevärt förbättra besökarnas upplevelse av en smidig och sammanhållen resa.

Förbättrade förutsättningar för godstrafik

Turism och besöksnäring handlar inte enbart om transport av besökare utan även om transport av varor till butiker, hotell, restauranger, caféer etc. och det är viktigt att säkerställa att dessa transporter till och från Arlanda sker på ett effektivt och klimatsmart sätt. Svensk Turism instämmer därför i utredningens förslag om att undersöka hur förutsättningarna för godstrafiken kan förbättras i området.

Väg och vägtrafik

Vidmakthållande och kapacitetsförstärkningar i området kring Arlanda

Svensk Turism välkomnar utredningens förslag om vidmakthållande och kapacitetsförstärkningar i området kring Arlanda för att öka tillgängligheten till flygplatsen via väg.

Utvecklad busstrafik för bättre tillgänglighet

En fungerande busstrafik är en viktig pusselbit för att nå målsättningen om att öka andelen kollektivt resande till och från Arlanda. Busstrafiken är både flexibel och har en enkel skalbarhet vilket gör att den även på längre sikt kommer att vara en del av reseerbjudandet mellan centrala Stockholm och Arlanda, inte minst för redundansen i trafiksystemet.

Svensk Turism välkomnar förslaget om inrättande av dynamiska kollektivtrafikkörfält för ett effektivare nyttjande av vägnätet. Ur ett turistiskt perspektiv är det viktigt att turist – och

Svensk Turism AB

beställningstrafik med buss inkluderas i kapacitetsberäkningar för dessa kollektivtrafikkörfält liksom för tillträde till hållplatser och parkeringar.

Förslaget om ett förstärkt expressbusskoncept i tvärgående stråk är intressant. Viktigt blir att undersöka hur detta drivs bäst – med upphandlad trafik, kommersiell trafik eller en kombination.

Som beskrivs i avsnittet ”Flygplats och luftfart” ovan är behovet av terminalnära angöring för busstrafiken vid Arlanda avgörande både för kollektivtrafikens attraktivitet och för att Sverige ska kunna behålla sin konkurrenskraft som destination för bland annat kryssningsresor.

Taxiverksamheten vid Arlanda

Vi välkomnar ambitionen att stärka ordning, trygghet och konkurrensneutralitet i taxiverksamheten vid Arlanda flygplats. En väl fungerande taximarknad är central för flygplatsens tillgänglighet och för resenärernas förtroende.

Finansiering för Arlandas utveckling

Svensk Turism instämmer i bedömningen att regering och riksdag behöver säkerställa långsiktig finansiering för Arlandas utveckling. Sveriges transportinfrastruktur är i behov av stora resurser för att Sverige ska få fungerande transporter i hela landet och nuvarande ram för transportinfrastrukturen behövs för att sörja för dessa infrastrukturbehov. Utöver det som föreslås ligga i planen för 2026-2037 kopplat till området behöver extra resurser tillskjutas för utvecklad tillgänglighet till, från och på Arlanda.

Avslutningsvis

Arlanda som välfungerande knutpunkt för internationella och nationella besökare är avgörande för Sveriges tillgänglighet och turismens fortsatta utveckling. Svensk Turism ser utredningen som ett viktigt steg mot ett konkurrenskraftigt Arlanda och betonar vikten av att arbetet nu drivs vidare skyndsamt och med bred politisk samsyn. Förbättrad tillgänglighet för alla trafikslag, korta ledtider, välutvecklat serviceutbud och ett gott värdskap är avgörande för att Arlanda ska uppfattas som en attraktiv och konkurrenskraftig storflygplats – både av resenärer och av internationella flygbolag.

Jonas Siljhammar
Ordförande Svensk Turism

Linn Uggerud
Projektledare Svensk Turism

Kort om Svensk Turism

Svensk Turism samlar den privata delen av svensk besöksnäring, det vill säga aktörer inom områdena resa, äta, bo, handla och göra. Svensk Turism ägs huvudsakligen av **Visita, Svensk Handel, Transportföretagen, SJ och Passagerarrederierna**. Svensk Turism är besöksnäringens samlade röst i turismfrågor, formulerar näringens behov och är drivande i näringens hållbara tillväxt.